

ΡΟΔΙΑΣ ΚΛΩΝΑΡΙ

Σ' ένα Δόν Ζουάν.

Τρεῖς ἀδελφές, τριπλῇ χαρὰ,
 τρεῖς ἀδελφές, τριπλὸ καμῶρι,
 κάποια καρδιά, ποὺ λαχταρᾷ
 Σὰς βάφτισε: «Ροδιάς κλώναρι»

Κ' εἶπα τὴν πρώτην, ἀνοιχτὸ
 τριαντάφυλλο μ' ἑκατὸ φύλλα·
 γιὰ κάθε φύλλο ξενυχτῶ
 μ' ἀπόκριφην ἀνατριχίλα.

Στὸ ἴδιο, ἡ δεύτερη, κλώνι
 εἶναι μπουμπούκι διπλωμένο·
 κάθε καρδιά γι' αὐτὸ πονεῖ
 κ' ἐγώ... νανοίξη περιμένω.

Κ' ἡ πιὸ μικρὴ... τί νὰ γενῶ
 μ' ὅσα ἡ καρδιά μου ἔχει πάθι;
 Ἡ πιὸ μικρὴ... πονῶ, πονῶ,
 Ἡ πιὸ μικρὴ εἶταν... τὰγκάθι.

I. ΓΡΓΓΙΑΡΗΣ

ΓΑΛΛΟΜΑΝΙΑ

Πρέπει νὰ τὰ λατρεύουν καὶ στὴν Πόλιν τὰ Γαλλικά, —αὐτὸ συμπεριβαίνει ἀπὸ μερικές παρατηρήσεις στ' ἀνάλεκτα τῆς «Φιλολογικῆς Ἠχοῦς», ποὺ φαίνεται γράφονται γιὰ «Γαλλομαθείς». Καὶ τιμῇ τοὺς κάνει, μὰ τὸ Γαλλικὸ Λεξικόν, αὐτὴ τοὺς ἡ Γαλλομαθεία καὶ στὴν Πόλιν. Ἐλπίζω ὅμως νὰ μὴν τὰ ξέρουνε μὲ τόση ἐντέλεια καθὼς στὴν Ἀθήνῃ, ποὺ ἓνας μου φίλος σκοπεύει, λέει νὰ δώσῃ τοῦ χρόνου χορὸν, καὶ νὰ γράψῃ στὰ προσκλητήρια, «Ἀπαγορεύονται τὰ Γαλλικά». Καὶ τὸν ἐσυμβούλεψα νὰ μὴν τὸ κάμῃ, μὴν τύχῃ καὶ τὸν πάρουνε «Ρωμιό», δηλαδή βάρβαρο ἄνθρωπο.

Ἐλπίζω στὴν Πόλιν νὰ εἶναι ἀπλὴ φιλομαθεία, καθὼς σ' ἄλλες χώρες, ποὺ σπουδάζουνται καὶ μαθαίνονται ξένες γλώσσες καὶ φιλολογίες, μὰ ἀπὸ τὰ ὀνόματα ποὺ κάθε λίγο ἀναφέρουνται, Ζολάδες καὶ Δωδέδες κι' Ὀνέδες, πολλὸ τὸ φοβοῦμαι πῶς τὴν ἔχουνε λίγο καὶ στὴν Πόλιν τὴν πετριά τοῦ νὰ θρέφουνται μὲ τὸ Γαλλικὸ τὸ ρομάντσο.

Τὰ Γαλλικὰ τὰ ρομάντσα γράφονται γιὰ τοὺς ὅσους ἡ δὲν ἔχουν, ἡ δὲν θέλουνε νὰ διαβάξουνε δικὰ τους. Τὰ πιώτερα περιγράφουν σκηνές ποὺ δὲν ὑπάρχουνε στὴ Γαλλικὴ τὴ σπιτήσια ζωὴ, μῆτε σὲ κανενὸς ἄλλου ἔθνους σπιτήσια ζωὴ. Γάλλοι τῆς ἀνθρωπίνης ὀλιγώτατοι τὰ διαβάξουν. Ἡ μεγάλη τους ἡ ξόδεψι γίνεται ἀπὸ τὸ παραλυμένο μέρος τῶν Γάλλων, κι' ἀπ' ὅσους ξένους θαυμάζουν κάθε τι γαλλικὸ καὶ τῶν ντροπῇ, μὰ μῆτε ἀπὸ τὸ νοῦ τους περνάει, νὰ μελετήσουν τὰ δικὰ τους.

Ταπεινότερο πρῶμα δὲ μοῦ φαίνεται νὰ ὑπάρχῃ παρὰ νὰ καλλιεργῇ ἄνθρωπος τὸ ξένο, καὶ μάλιστα τὸ χυδαῖο τὸ ξένο, (κ' εἶναι χυδαῖο τὸ φράγκικο τὸ ρομάντσο ἐπειδὴ εἶναι ὅσο νὰ φανταστῇς ἀνθρώκο),

καὶ νὰ παραγκωνίζῃ τὸ δικό του, ποὺ τὸ νομίζει χυδαῖο, ἐπειδὴ ἂν καὶ σεμνόν, δὲν εἶναι ἴσως στολισμένο μὲ τὰ χρυσὰ καὶ ἀργυρὰ κοσμοῦντα ποὺ μαγεύουν κάθε ἀγύμναστο αὐτί.

Εἶναι ταπεινόν, εἶναι κι' ὀλέθριον. Θάνατος εἶναι· θάνατος καὶ στὸν χαρακτήρα καὶ στὸ γούστο. Πρῶτο, ποὺ ποτέ δὲν θὰ τὴν κατὰλόβῃ ρωμιὸς κατὰ βάθος τὴν ξένη τὴν ιδέα, τὴν ξένη τὴν εἰκόνα. Ἐπειτα μιὰ ζωὴ τὴν ἔχει καὶ μόλις τοῦ σώνει νὰ νοιώσῃ τὰ δικὰ του. Κυνηγώντας λοιπὸν τὰ ξένα, μῆτε σ' αὐτὰ θὰ βαθύνῃ ποτέ του, καὶ καλὰ ἀκόμα νὰ εἶναι, μῆτε τὰ δικὰ του. Καὶ μένει ἀπὸ φιλολογικὴ τροφὴ νηστικός, καὶ γίνεται εἶδος οὐδέτερο πλάσμα, δίχως χαρακτήρα, καὶ δίχως χρῶμα.

Ἄς μὴ ξεπνέζονται οἱ Πολῖτες μοῦ, σὰν τοὺς Ἀθηναίους, μὲ τοὺς ψυχολόγους, τοὺς ρεαλιστὲς, τοὺς συμβολικοὺς, καὶ δεξεραιοὺς ἄλλους «συνεχτῆδες» — ὅχι ζωγράφους, τῆς νευροπαθισμένης Εὐρώπης. Ὅλα τὰ εὐγενικὰ στοιχεῖα τῆς φιλογίας θὰ τὰ βροῦνε σὲ μερικὸς δικούς μας. Δὲν τοὺς σώνουν; ἔχουμε τοὺς ἀρχαίους, μ' ὅλη τους τὴν ἀπαραμίλλη τέχνη· τοὺς βρίσκουνε δύσκολους; ἄς πάρουνε μεταφράσεις. Θέλεις καὶ ξένα; ἄς ἀνοίξουν τὸ Σαίξπηρο νὰ βροῦν ψυχολογία, συμβολισμό, φιλοσοφία, ὡς καὶ βλαστημιές νὰ βροῦνε μὲ τὰ καντάρια· ὅλα φυσικὰ ὅμως, τεχνικὰ, διδαχτικὰ, ὅχι χυδαῖα καὶ «αυχλοτραβηγμένα» καθὼς βρίσκονται στὰ χαδεμένα τους τὰ ρομάντσα, γραμμένα ὅλα ἀπὸ φιλολογικὸς τυροδιώχτης δίχως ἀρχή, δίχως συνείδησι, δίχως τίποτις ἱερὸ, ἐξὸν ἀπὸ τὰ χρήματα, ποὺ γι' αὐτὰ καὶ μοναχὰ γράφουν.

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ.